Luisteren, Versterken, Meedoen

Participatievisie

Gemeente Medemblik, januari 2026

GEMEENTE
Medemblik

Samenvatting participatievisie

In Medemblik geloven we dat een sterke democratie begint bij betrokken inwoners. Mensen die meedenken, meedoen en meebeslissen over hun leefomgeving. Daarom hebben we deze participatievisie opgesteld: niet als een papieren ambitie, maar als een praktische leidraad voor hoe we samen vorm aan onze gemeente geven. Participatie is voor ons geen doel op zich, maar een middel om betere besluiten te nemen, beleid te verrijken en de onderlinge verbondenheid te versterken. We willen een gemeente zijn die luistert, versterkt en uitnodigt tot meedoen.

We onderscheiden drie manieren waarop participatie ontstaat. Soms nemen inwoners zelf het initiatief, dan is het aan ons als gemeente om aan te sluiten, te faciliteren en ruimte te geven. Soms is het de gemeente die het initiatief neemt, bijvoorbeeld bij het opstellen van een verkeersplan of het herinrichten van een dorpsplein. Hierbij nodigen we inwoners uit om mee te denken, mee te doen of mee te beslissen. En soms komt het initiatief vanuit de gemeenteraad, wanneer we als politiek het gesprek aangaan met inwoners over maatschappelijke keuzes en de koers van onze gemeente.

Voor elk van deze situaties hebben we participatieroutes. Participatieroutes zijn overlegvormen en structuren die we inzetten om ervoor te zorgen dat inwoners, organisaties en andere betrokkenen invloed hebben op processen die gaan over hun eigen (leef)omgeving. Bijvoorbeeld in een politiek proces, bij beleid- of besluitvorming of bij maatschappelijke initiatieven.

In deze visie staat wat we daarin nu al doen, maar ook wat we willen verbeteren. Sommige vormen van participatie zijn al goed geregeld. Andere vormen willen we sterker maken, zoals de manier waarop we beleid- en projectparticipatie vormgeven en de samenwerking met de dorps- en stadsraden. Ook de samenwerkingsovereenkomsten die we met maatschappelijke organisaties hebben, de regels rondom burgerinitiatieven en spreekrecht bij de raad moeten verhelderd worden.

Daarnaast zijn er nieuwe vormen van participatie die we gaan onderzoeken, dit zijn het uitdaagrecht, het referendum, een burgerberaad en een burgerpanel.

Goede participatie vraagt om vertrouwen, openheid en durf. De gemeente moet soms loslaten, maar ook begeleiden waar nodig. We moeten duidelijk zijn over wat wel en niet kan en eerlijk teruggeven wat we met de inbreng van inwoners doen. Participatie lukt alleen als inwoners, het college en de raad goed samenwerken. Dan ontstaat er echte kracht: samen weten we meer, kiezen we beter en staan we sterker.

Met deze visie leggen we de basis waarmee we houvast bieden en richting geven aan hoe we als gemeente met participatie omgaan. De volgende stap is het uitvoeringsprogramma, waarin we uitwerken hoe we elke route (verder) ontwikkelen. En we werken aan een participatieverordening die de spelregels juridisch borgt. Zo maken we van participatie geen belofte, maar een manier van werken. Een manier waarbij iedereen meetelt en waarin we samen bouwen aan een betrokken en sterke gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2	Wie initieert de participatie en waarom?	6
3.	De samenleving als initiatiefnemer	8
4.	De gemeente (college van B&W) als initiatiefnemer	10
5.	De gemeenteraad als initiatiefnemer	12
6.	Onderlinge samenwerking tussen initiatiefnemers	14
7.	Vooruitblik en ambitie	15
8.	Hoe brengen we dit in de praktijk?	17
Bijlage 1	Wet- en regelgeving	18
Bijlage 2	Uitvoeringsagenda	20
Bijlage 3	Totstandkoming participatievisie	22
Bijlage 4	Toelichting participatieroutes	23

1. Inleiding

1.1 Waarom participatie?

De gemeente Medemblik vindt het belangrijk dat inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke partners kunnen meedenken, meedoen en meebeslissen. We zien dat veel mensen zich inzetten voor hun buurt, stad of dorp. Denk aan inwoners die een groeninitiatief starten of ondernemers die meedenken over het centrum van de stad Medemblik. Dat waarderen we. Als gemeente willen we hierbij aansluiten. We doen het niet meer alleen, maar samen met de samenleving. Dat vraagt om een andere manier van werken.

Ook landelijk verandert er veel. De overheid vraagt gemeenten om inwoners vaker te betrekken bij plannen en beleid. Soms is dat zelfs verplicht. Twee recente voorbeelden zijn:

- De Omgevingswet: Deze wet vraagt initiatiefnemers om omwonenden en andere belanghebbenden vroeg te betrekken bij plannen voor de leefomgeving.
- De Wet versterking participatie op decentraal niveau: Gemeenten moeten vastleggen hoe inwoners worden betrokken bij het maken en uitvoeren van beleid.

Daarnaast zijn er andere wetten waarin participatie een belangrijke rol speelt. Bijvoorbeeld de Wmo, Jeugdwet, Participatiewet, Wet publieke gezondheid en de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening. Deze wetten zeggen dat gemeenten inwoners, cliënten en organisaties moeten betrekken bij het maken van beleid. Zo sluit het beleid beter aan bij wat er speelt in de praktijk. In bijlage 1 staat een overzicht van alle wetten waarin participatie voorkomt. Je ziet daarin dat participatie een vast onderdeel is geworden van beleid in veel gebieden: van zorg en jeugd tot duurzaamheid en energie.

In Medemblik maken we participatie onderdeel van ons dagelijks werk. Niet als extra taak, maar als iets vanzelfsprekends. We doen dit omdat we geloven dat participatie helpt om tot betere besluitvorming te komen die aansluit bij de leefwereld waar het beleid voor bedoeld is. Zo zorgen we met elkaar voor een sterke en fijne gemeente.

1.2 Hoe deze participatievisie is opgebouwd

In deze visie leggen we uit hoe we in Medemblik omgaan met participatie. We laten zien welke rol inwoners, ondernemers, organisaties, ambtenaren en bestuur hebben. De visie is opgebouwd rondom drie initiatiefnemers van participatie.

Elk van hen kan het startpunt zijn van een participatieproces, met een eigen doel en met bijpassende participatieroutes. In de volgende hoofdstukken leggen we de drie initiatiefnemers verder uit.

Tenslotte bepalen we de ambitie voor elke participatieroute: werkt de participatieroute goed, is er extra aandacht nodig of is het een nieuwe route die we gaan verkennen. Deze ambities geven ons richting voor de volgende stap, de uitvoeringsagenda (zie bijlage 2), waarin we de participatieroutes gaan uitwerken.

We laten dit zien met praktijkvoorbeelden uit de gemeente Medemblik. Zo ontstaat een helder en samenhangend beeld van hoe we participatie doelgericht, met oog voor ieders rol en praktisch vormgeven.

1.3 Totstandkoming van de participatievisie

Deze visie is gemaakt in samenwerking met diverse betrokkenen uit onze organisatie. We hebben gesprekken gevoerd met de gemeenteraad, het college van B&W en met verschillende afdelingen binnen de gemeente. Bijvoorbeeld over inclusie en dienstverlening.

In werksessies en klankbordgesprekken hebben we onze uitgangspunten besproken en aangescherpt. Deze visie gaat vooral over het kiezen van een richting: over organisatorische en bestuurlijke keuzes. Welke participatieroutes kunnen en willen we inzetten en verder onderzoeken. De samenleving is in deze fase nog niet betrokken. In de volgende fase, bij de uitwerking van de participatieroutes en de toepassing in de praktijk, betrekken we inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners wél. Dan wordt het concreter en relevanter voor de omgeving.

Zie ook bijlage 3 voor overzicht van het proces (memo presidium 5 juni 2025).

1.4 Participatie in de praktijk

Terwijl we werken aan deze visie, is “de winkel” gewoon open. Participatie is geen toekomstplan, maar nu al onderdeel van hoe we als gemeente werken. In bijlage 1 staat een overzicht van de huidige, lokaal vastgelegde afspraken. In deze visie noemen we ook voorbeelden uit de praktijk. Zo laten we zien hoe participatie in Medemblik al vorm krijgt.

We blijven inwoners, partners en initiatiefnemers betrekken bij wat er speelt. We leren onderweg wat goed werkt en wat beter kan. Zo groeien we stap voor stap toe naar een aanpak die door iedereen wordt gedragen.

2. Wie initieert de participatie en waarom?

2.1 Participatie als gezamenlijke opgave

In Medemblik zien we participatie als een manier om samen te bouwen aan een prettige en toekomstbestendige leefomgeving. Onze gemeente bestaat uit 17 kernen, elk met een eigen karakter en sterke gemeenschap. Die kracht willen we gebruiken, versterken en zichtbaar maken. We geloven dat we samen sterker staan. Daarom betrekken we inwoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke partners actief bij de vraagstukken die voor ons liggen.

2.2 Participatie als middel, niet als doel

Participatie is geen doel op zich. Het is een middel om samen met de samenleving tot betere keuzes en besluitvorming te komen. We zien participatie als een samenwerking tussen verschillende partijen, die ieder hun eigen motivatie, belangen en rollen hebben. Om die samenwerking goed vorm te geven, is het belangrijk stil te staan bij de vraag: wie wil wat met participatie bereiken?

We onderscheiden drie initiatiefnemers die een participatieproces kunnen starten. Elke groep heeft een andere reden om participatie in te zetten, en dat vraagt iets anders van de gemeente.

2.3 Drie initiatiefnemers

Afhankelijk van wie het initiatief neemt, ziet participatie er anders uit. We onderscheiden drie initiatiefnemers:

1. **De samenleving als initiatiefnemer**
   Inwoners, ondernemers, organisaties of netwerken nemen zelf het initiatief en de gemeente kan daarbij aansluiten.
2. **De gemeente (college van B&W) als initiatiefnemer**
   De gemeente start een participatieproces op om samen met de omgeving beleid of plannen te maken.
3. **De gemeenteraad als initiatiefnemer**
   Participatie ontstaat vanuit het politieke gesprek. Inwoners worden actief betrokken bij democratische besluitvorming.

Het is belangrijk dat iedereen weet wat zijn rol is. Wat doet de gemeente? En wat kunnen inwoners verwachten? Elke vorm van participatie heeft een andere aanpak. Door bewust te kiezen welke route we volgen, zorgen we dat participatie goed past bij het doel en de situatie.

2.4 Inzetten juiste participatieroute

Participatie werkt pas goed als inwoners op de juiste manier kunnen meedoen. Daarom gebruiken we verschillende participatieroutes. Participatieroutes zijn overlegvormen en structuren die we inzetten om ervoor te zorgen dat inwoners, organisaties en andere betrokkenen invloed hebben op processen die gaan over hun eigen (leef)omgeving. Bijvoorbeeld in een politiek proces, bij beleid- of besluitvorming of bij maatschappelijke initiatieven.

Voorbeelden zijn: de dorps- stadsraden of adviesraden, burgerinitiatieven of beleidstrajecten of projectgroepen. Deze routes zijn de manieren waarop gemeente en samenleving met elkaar in gesprek gaan. In gemeente Medemblik is gekozen voor 16 verschillende routes. Niet elke route past bij elke situatie. Wat goed werkt voor een beleidsvraag, is misschien minder geschikt voor een buurtinitiatief of jongerenproject. Daarom kiezen we altijd bewust welke route we gebruiken, zodat die past bij het doel, de rol en de doelgroep.

Participatieroutes samenleving

1. Dorpsraden en Stadsraad
2. Initiatiefnemersparticipatie
3. Zelfredzaamheidparticipatie
4. Samenwerkingsovereenkomsten
5. Medekernen
6. Uitdaagrecht*

Participatieroutes gemeente (college B&W)

7. Beleids- of projectparticipatie
8. Formele zienswijze
9. Adviesraden
10. Commissies
11. Burgerpanel*

Participatieroutes gemeenteraad

12. Burgerinitiatief
13. Publieke gesprekken
14. Spreekrecht
15. Burgerberaad*
16. Referendum*

* participatieroutes die nog niet actief zijn

3. De samenleving als initiatiefnemer

Veel inwoners en organisaties willen iets betekenen voor hun buurt, dorp, stad of gemeenschap. Die betrokkenheid is goed voelbaar in onze gemeente. Om die kracht tot bloei te laten komen, is het belangrijk dat mensen elkaar kunnen ontmoeten, ideeën kunnen delen en samen plannen kunnen uitvoeren. Denk aan bewoners die samen een buurttuin aanleggen, verenigingen die activiteiten organiseren voor jong en oud of vrijwilligers die zich inzetten voor het beheer van een dorpshuis.

3.1 De functie van participatie

De functie van participatie in deze rol is het versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving. Dit noemen we overheidsparticipatie. De gemeente kan hierbij aansluiten, op wat er al leeft en ondersteunt waar nodig, zonder zelf de leiding (over) te nemen. Het versterkt initiatieven en betrokkenheid in de samenleving doordat we:

- Ruimte bieden aan bewonersinitiatieven, dorpsraden, stadsraad en maatschappelijke netwerken. De gemeente erkent en ondersteunt eigen plannen van inwoners.
- Eigenaarschap en verbondenheid versterken in dorpen en wijken. Als inwoners zelf activiteiten organiseren, voelen zij zich meer verantwoordelijk voor hun leefomgeving én voor elkaar.
- Samenwerking, ontmoeting en sociale samenhang stimuleren. Participatie brengt mensen bij elkaar rond gezamenlijke onderwerpen. Dat zorgt voor meer verbinding.

Om dit goed te doen zetten we verschillende participatieroutes in die bewonersinitiatieven versterken, eigenaarschap ondersteunen en samenwerking in de gemeenschap bevorderen.

3.2 Participatieroutes vanuit de samenleving

Participatieroutes zijn overlegvormen en structuren waarmee we met inwoners en partners werken aan maatschappelijke initiatieven en lokale opgaven. In de gemeente Medemblik gebruiken we de volgende routes:

Participatieroutes samenleving

1. Dorpsraden en Stadsraad
2. Initiatiefnemersparticipatie
3. Zelfredzaamheidparticipatie
4. Samenwerkingsovereenkomsten
5. Medekernen
6. Uitdaagrecht*

* participatieroutes die nog niet actief zijn

1. **Dorpsraden en Stadsraad.**
   De stadsraad en dorpsraden zijn vaste overlegtafels waarin vertegenwoordigers uit dorpen en de stad signalen uit de gemeenschap oppakken en de verbinding met de gemeente leggen. Zij krijgen ondersteuning van een kernenconsultent.
2. **Initiatiefnemersparticipatie (uit de Omgevingswet).**
   Inwoners of organisaties die een ruimtelijk plan maken, zijn volgens de Omgevingswet verantwoordelijk voor het zelf betrekken van de omgeving.
3. **Zelfredzaamheidparticipatie.**
   Inwoners starten zelf een maatschappelijk initiatief of buurtactiviteit, met beperkte betrokkenheid van de gemeente. De gemeente helpt soms met een kleine bijdrage of met ondersteuning van opbouwwerk of jongerenwerk.
4. **Samenwerkingsovereenkomsten met lokale organisaties.**
   Afspraken tussen gemeente en maatschappelijke partners over structurele samenwerking en gezamenlijke doelen in de buurt of wijk. De gemeente kan hierbij helpen met subsidies.
5. **Medekernen**
   Een platform waarop betrokken inwoners berichten met elkaar delen. Over bijvoorbeeld evenementen en activiteiten. Maar waar inwoners ook hulp kunnen vragen (en aanbieden).

Naast de bestaande participatieroutes verkennen we nieuwe mogelijkheden. We onderzoeken het effect van deze route en de randvoorwaarden en bepalen vervolgens of, en op welke manier, we deze toevoegen aan onze participatieroutes. De nieuwe participatieroute die we verkennen is:

6. **Uitdaagrecht**
   Inwoners of organisaties dagen de gemeente uit om een publieke taak over te nemen als zij denken het beter of efficiënter te kunnen doen.

Zie bijlage 4 voor een uitgebreide uitleg van de genoemde participatieroutes. Ze laten zien dat de samenleving medeeigenaar is van de publieke ruimte en maatschappelijke taken. De gemeente ondersteunt, maar neemt niet alles over.

3.3 Onze rol

Deze rol vraagt van ons als gemeente om aan te sluiten. Dat betekent:

- Ruimte geven aan initiatief en vertrouwen in het vermogen van inwoners;
- Ondersteunen waar nodig: meedenken, soms een subsidie of verbinden;
- Niet sturen, wel beschikbaar zijn: niet alles hoeft via de gemeente te lopen, maar we laten initiatiefnemers niet aan hun lot over.

Deze houding vraagt om flexibiliteit, vertrouwen en de bereidheid om als gemeente los te laten waar het kan en aan te haken waar dat nodig is.

Mythes en misverstanden over participatie door samenleving

Participatie roept soms onjuiste verwachtingen op. Daarom maken we in onze visie duidelijk wat participatie wel en niet betekent.

1. De gemeente laat alles los

Soms leeft het beeld dat overheidsparticipatie betekent dat de gemeente zich volledig terugtrekt. In werkelijkheid vraagt faciliteren nog steeds om betrokkenheid: zorgen voor kaders, procesbegeleiding en ondersteuning waar nodig. Zonder die heldere rolverdeling kunnen initiatieven vastlopen of ongelijkwaardige verwachtingen oproepen.

2. De overheid ondersteunt elk initiatief

Niet elk idee dat uit de samenleving komt, kan zomaar worden uitgevoerd. Een initiatief moet passen binnen de wet- en regelgeving, aansluiten bij gemeentelijk beleid en voldoende draagvlak hebben. Soms betekent dat dat de gemeente een initiatief moet afwijzen of bijsturen. Duidelijkheid hierover voorkomt teleurstelling en houdt het speelveld eerlijk.

4. De gemeente (college van B&W) als initiatiefnemer

Als gemeente ontwikkelen we beleid, voeren plannen uit of maken keuzes over publieke middelen. Denk bijvoorbeeld aan het opstellen van een nieuw verkeersplan, het bouwen of renoveren van een school, het verdelen van subsidies aan verenigingen, het herinrichten van een dorpsplein of het bepalen van regels voor woningbouw.

4.1 De functie van participatie

De functie van participatie in deze rol is het verbeteren van beleid en besluitvorming. We nodigen inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bewust uit om mee te doen, mee te denken of mee te beslissen. Dit noemen we burgerparticipatie. Het beleid en de besluitvorming verbetert doordat we:

- **Gebruik maken van lokale kennis en praktijkervaring.** Inwoners kennen hun omgeving als geen ander en leveren waardevolle inzichten voor beleid.
- **Beleid baseren op wat er leeft, waardoor besluiten beter en gerichter zijn.** Door goed te luisteren in een vroeg stadium, ontstaat beleid dat realistisch is en meer kans van slagen heeft.
- **Begrip van beleid en uitvoering te vergroten.** Mensen begrijpen beleid en afwegingen eerder als ze erbij betrokken zijn geweest.
- **Beleid evalueren en verbeteren.** Door samen te kijken wat werkt en wat niet, zorgen we dat beleid blijvend aansluit bij de praktijk.

Om deze functie van participatie in de praktijk te brengen, beschikken we over verschillende participatieroutes, om inwoners en partners gericht te kunnen betrekken bij beleid en besluitvorming.

4.2 Participatieroutes vanuit de gemeente

Participatieroutes zijn overlegvormen en structuren die we inzetten om inwoners, organisaties en andere betrokkenen te betrekken bij het opstellen van beleid en besluitvorming.

Participatieroutes gemeente (college van B&W)

7. Beleids- of projectparticipatie
8. Formele zienswijze
9. Adviesraden
10. Commissies
11. Burgerpanel*

* participatieroutes die nog niet actief zijn

De participatieroutes die momenteel binnen de gemeente Medemblik beschikbaar zijn om beleid en besluitvorming te verbeteren zijn:

7. **Beleids- of projectparticipatie**
   Inwoners en belanghebbenden worden betrokken bij de ontwikkeling of uitvoering van beleid of projecten. Dit kan variëren van raadpleging tot co-creatie of meebeslissen. Een digitaal platform kan hierin ondersteunen.
8. **Formele zienswijze**
   Een formele zienswijze is een reactie van inwoners of belanghebbenden op een ontwerpbesluit dat ter inzage ligt, waarmee zij hun mening of bezwaren kunnen inbrengen in de formele besluitvorming.
9. **Adviesraden**
   Medemblik heeft twee actieve adviesraden die het college gevraagd en ongevraagd advies geven: Jongerenadviesraad (in ontwikkeling) en Adviesraad Sociaal Domein. Zij worden actief betrokken bij het ontwikkelen van beleid.
10. **Commissies**
    Binnen de gemeente zijn er verschillende commissies die het college adviseren. De Straatnamencommissie (in oprichting) bestaat uit inwoners die meedenken over de naamgeving van straten, pleinen. Ook is er de regionale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (Mooi Noord-Holland), die plannen en projecten toetst en adviseert over architectuur, stedenbouw en landschap.

Naast de bestaande participatieroutes verkennen we nieuwe mogelijkheden. We onderzoeken het effect van deze route en de randvoorwaarden en bepalen vervolgens of, en op welke manier, we deze toevoegen aan onze participatieroutes. De nieuwe participatieroute die we willen verkennen is:

11. **Burgerpanel**
    Een vaste groep inwoners wordt regelmatig geraadpleegd om meningen en ideeën op te halen over beleid en actuele onderwerpen. Meestal via enquêtes of vragenlijsten.

Zie bijlage 4 voor een uitgebreide uitleg van de genoemde participatieroutes. Deze routes maken beleid rijker en realistischer, omdat ze aansluiten bij wat er leeft in de samenleving.

Elke route vraagt om een andere aanpak. Sommige zijn formeel, andere juist interactief of adviserend. Daarom bekijken we per situatie wat de meest passende route is. Daarbij zorgen we voor een duidelijke rolverdeling, een helder proces en goede begeleiding.

4.3 Onze rol

De gemeente speelt een actieve rol. We begeleiden het proces of regisseren bij vraagstukken, dat betekent:

- Een helder plan maken: Hoe betrekken we wie, wanneer en met welk doel?
- Transparant zijn over de ruimte voor invloed: Waar gaat het over? Wat staat vast en waar kan nog over worden meegedacht?
- Eerlijk terugkoppelen: Wat doen we met wat we hebben opgehaald?

Zo zorgen we voor duidelijke verwachtingen, passende ondersteuning en een participatieproces dat werkt voor iedereen.

Mythes en misverstanden over participatie door ambtelijke organisatie

Participatie roept soms onjuiste verwachtingen op. Daarom maken we in onze visie duidelijk wat participatie wel en niet betekent.

1. Participatie leidt automatisch tot draagvlak

Een veelgehoorde gedachte is dat participatie altijd tot instemming leidt. In werkelijkheid gaat participatie over het betrekken van mensen, hun kennis, ideeën en belangen. Dat betekent niet dat iedereen het uiteindelijk eens zal zijn met het besluit. Wel zorgt participatie voor een beter geïnformeerd en zorgvuldiger besluit, waarin verschillende perspectieven zijn meegewogen.

2. Participatie betekent dat je je zin krijgt

Sommige inwoners verwachten dat hun bijdrage één-op-één wordt overgenomen. Participatie geeft echter invloed, geen beslissingsrecht. Inbreng wordt altijd gewogen naast andere belangen, regels en mogelijkheden. Dat betekent soms dat ideeën worden verwerkt, soms dat ze richting geven, en soms dat ze niet uitvoerbaar blijken.

3. Met iedereen in gesprek

Participatie betekent niet dat álle inwoners over elk onderwerp meedoen. Het gaat om de relevante doelgroepen: degenen die geraakt worden door een onderwerp of daar specifieke kennis over hebben. Soms zijn dat direct omwonenden, soms belangenorganisaties, soms juist jongeren of ondernemers. Het gesprek moet dus selectief en doelgericht gevoerd worden.

5. De gemeenteraad als initiatiefnemer

Bestuurders en raadsleden willen weten wat er leeft in de samenleving. Ze willen op een democratische manier keuzes maken. Daarom gaan ze bijvoorbeeld op werkbezoek in de dorpen. Of door ideeën en zorgen op te halen tijdens dorpsavonden en gesprekken met inwoners over thema's zoals woningbouw, duurzaamheid of leefbaarheid.

5.1 Functie van participatie

De functie van participatie in deze rol is dat de gemeenteraad inzicht krijgt in wat er leeft. En daarbij dat inwoners invloed kunnen uitoefenen op het politieke proces. Dit noemen we politieke participatie. Participatie draagt bij aan agendering, toetsing van beleid en het versterken van het contact tussen politiek en inwoners. Als mensen zich uitgenodigd en gehoord voelen, groeit hun betrokkenheid bij de lokale democratie. Het versterkt de democratische besluitvorming doordat we:

- Inwoners op een laagdrempelige manier in contact te brengen met gemeenteraad. Door zichtbaar en aanspreekbaar te zijn.
- Ruimte bieden voor betekenisvolle betrokkenheid bij maatschappelijke vraagstukken. Inwoners doen ervaring op met belangenafweging en collectieve besluitvorming.
- Het inzicht vergroten hoe publieke keuzes tot stand komen. Inwoners leren hoe ze invloed kunnen uitoefenen, zowel formeel als informeel.

Om deze vorm van participatie te ondersteunen, zetten we verschillende participatieroutes in om inwoners op een goede manier te betrekken bij de politiek en het bestuur.

5.2 Participatieroutes vanuit de gemeenteraad

Participatieroutes zijn overlegvormen en structuren waarmee inwoners op verschillende manieren kunnen deelnemen aan het politieke proces en invloed kunnen uitoefenen op lokaal beleid en besluitvorming.

Participatieroutes die momenteel binnen de gemeente Medemblik beschikbaar zijn om het politiek bewustzijn en betrokkenheid te versterken zijn:

Participatieroutes gemeenteraad

12. Burgerinitiatief
13. Publieke gesprekken
14. Spreekrecht
15. Burgerberaad*
16. Referendum*

* participatieroutes die nog niet actief zijn

12. **Burgerinitiatief**
    Inwoners kunnen een voorstel doen aan de gemeenteraad zetten. Als genoeg inwoners het steunen, komt het voorstel op de agenda.
13. **Publieke gesprekken met raad of college**
    Inwoners praten direct met raadsleden of bestuurders over maatschappelijke thema's of beleidskeuzes.
14. **Spreekrecht bij de raad**
    Inwoners kunnen tijdens een commissievergadering hun mening geven over beleidsvoornemens voordat hierover een besluit wordt genomen. Ze kunnen ook onderwerpen aandragen die nog niet op de agenda staan.

Naast de bestaande participatieroutes verkennen we nieuwe mogelijkheden. We onderzoeken het effect van de route en de randvoorwaarden en bepalen vervolgens of, en op welke manier, we deze toevoegen aan onze participatieroutes. De nieuwe participatieroutes die we willen verkennen zijn:

15. **Burgerberaad**
    Een representatieve groep inwoners denkt intensief mee over een complex vraagstuk en doet een onderbouwde aanbeveling aan de politiek.
16. **Referendum/volksraadpleging**
    Inwoners kunnen hun stem uitbrengen over een beleidsvoorstel of besluit, waarmee draagvlak of richting kan worden getoetst.

Zie bijlage 4 voor een uitgebreide uitleg van de genoemde participatieroutes.

5.3 Onze rol

Deze rol vraagt van ons als gemeente om te verbinden. Dat betekent:

- Zichtbaar zijn: bijvoorbeeld door werkbezoeken, publieke gesprekken of ontmoetingen in de wijken;
- Drempels verlagen voor politieke participatie: via de jongerenraad of andere vormen van dialoog;
- Nieuwsgierigheid en openheid: de bereidheid om te luisteren naar stemmen die je niet vanzelf hoort.

Zo maken we politiek dichtbij, herkenbaar en toegankelijk, zodat meer mensen zich betrokken voelen en actief meedoen aan de lokale democratie.

Mythes en misverstanden over participatie door bestuur

Participatie roept soms onjuiste verwachtingen op. Daarom maken we in onze visie duidelijk wat participatie wel en niet betekent.

1. Politieke participatie is alleen iets voor raadsleden en politieke partijen

Vaak wordt gedacht dat alleen gekozen volksvertegenwoordigers en politieke partijen invloed kunnen uitoefenen op de lokale politiek. In werkelijkheid hebben ook inwoners verschillende mogelijkheden om politiek te participeren, bijvoorbeeld via een burgerinitiatief, het inspreken bij de raad of door onderwerpen te agenderen.

2. Politieke participatie bepaalt direct het besluit

Een misverstand is dat de inbreng van inwoners automatisch wordt overgenomen. Politieke participatie betekent dat inwoners hun stem laten horen en invloed uitoefenen, maar het uiteindelijke besluit ligt bij de gemeenteraad. De raad weegt de inbreng samen met andere belangen en kaders.

6. Onderlinge samenwerking tussen initiatiefnemers

Inwoners, gemeente en gemeenteraad nemen elk op hun eigen manier initiatief voor participatie. Iedere initiatiefnemer heeft daarbij zijn eigen participatieroutes, rollen en mogelijkheden. Maar de kracht van participatie zit niet alleen in de afzonderlijke initiatieven: juist de samenwerking tussen initiatiefnemers maakt het verschil. Wanneer raad, college en samenleving elkaars routes gebruiken en versterken, delen we kennis, ervaringen en signalen. Dat zorgt voor beter beleid én meer betrokkenheid van inwoners. Onderstaand een aantal voorbeelden van samenwerking in de participatieroutes:

- Inwoners kunnen via een burgerinitiatief een voorstel op de agenda van de raad zetten: dit is formeel politieke participatie, maar het begint vanuit de samenleving.
- Dorps- en stadsraden: Deze raden komt voort uit de samenleving. Ze geven signalen door over wat er speelt en leggen verbinding met zowel college als raad.
- Het digitale platform Medekernen verbindt inwoners en kan door de gemeente worden ingezet om bredere signalen op te halen.
- Adviezen van adviesraden en commissies: Deze geven advies aan het college, maar hun inzichten kunnen ook waardevol zijn voor de gemeenteraad.

Door samen te werken en elkaars initiatieven te versterken, wordt participatie meer dan de som der delen. Samen bouwen we aan een netwerk van **betrokkenheid en vertrouwen** tussen inwoners, college en raad.

7. Vooruitblik en ambitie

Met deze visie leggen we de basis voor hoe we in Medemblik participatie organiseren. We kijken vooruit: hoe bouwen we verder aan een gemeente waarin inwoners en ondernemers écht kunnen meedoen, meedenken en meebeslissen? We richten ons op het versterken van de lokale democratie én op het gericht inzetten van de juiste participatieroutes om dat mogelijk te maken.

7.1 Vooruitblik: participatie als motor van een sterke lokale democratie

Als we vooruitkijken zien we graag drie initiatiefnemers die elk op hun eigen manier bijdragen aan een sterke lokale democratie. De verschillende participatieroutes sluiten op elkaar aan en zorgen ervoor dat mensen zich betrokken voelen, invloed ervaren en samen verantwoordelijkheid nemen voor hun omgeving.

Door ruimte te geven aan maatschappelijke initiatieven wordt de democratie tastbaar en levend. Door samen te werken aan beleid en besluitvorming, verbeteren we de kwaliteit van onze keuzes. En door het contact tussen inwoners en politiek te versterken, vergroten we het inzicht in hoe besluiten tot stand komen en hoe je invloed kunt uitoefenen.

7.2 Ambitie: participatieroutes die passen bij onze democratische opdracht

Het inzetten van passende participatieroutes is de manier waarop we deze democratische versterking in de praktijk brengen. In deze visie hebben we bestaande en mogelijke participatieroutes in beeld gebracht. Het overzicht laat zien dat we al veel werkbare vormen van participatie in huis hebben, maar ook dat er routes zijn die we beter kunnen benutten, verder willen versterken of verkennen.

Het beter benutten van bestaande routes is vaak de eerste stap. Veel participatieroutes worden al toegepast, maar nog niet altijd optimaal of in samenhang. We vergroten het effect van participatie wanneer we bestaande routes vaker en eenduidiger in te zetten, elkaar er gebruik van laten maken en ervaringen structureel te evalueren.

We hebben de participatieroutes ingedeeld in drie ambities:

1. **Vastgelegde participatieroutes.**
   Dit zijn participatieroutes die al onderdeel uitmaken van onze werkprocessen. Ze worden regelmatig toegepast, zijn vastgelegd en geborgd in een verordening of andere beleidstukken. Er zijn voldoende middelen (budget en capaciteit) aanwezig en er is eigenaarschap. Deze ambitie omvat onder meer de adviesraden, commissies en de formele zienswijzeprocedure.
2. **Versterking van participatieroutes.**
   Dit zijn participatieroutes die we al hebben gekozen, maar die nog in ontwikkeling zijn en/of versterking nodig hebben. Soms gaat het om nieuwe routes die verder moeten worden uitgewerkt, maar vaak ook om bestaande routes die we beter kunnen benutten. Ze vragen om meer ondersteuning en structurele toepassing voordat ze volledig ingebed zijn in onze reguliere processen. In deze categorie vallen de beleids- en projectparticipatie, de dorp- en stadsraden en de samenwerkingsovereenkomsten met lokale organisaties, die we verder willen versterken en beter willen benutten. Ook het burgerinitiatief en het spreekrecht bij de raad kunnen beter worden ingezet om de betrokkenheid bij de besluitvorming te vergroten.
3. **Verkenning van participatieroutes.**
   Dit zijn nieuwe participatieroutes waarmee we ons aanbod van participatieroutes kunnen uitbreiden. We onderzoeken welke effecten ze hebben en of ze iets toevoegen aan de participatieroutes die we al hebben. Daarbij kijken we ook wat ze vragen van organisatie, budget, werkprocessen en menskracht. Op basis daarvan bepalen we of en hoe we deze routes invoeren. Tot deze routes behoren het uitdaagrecht en nieuwe democratische vormen zoals een burgerberaad en een burgerpanel.

In de een tabel zien de ambities op de participatieroutes er als volgt uit:

Ambitie/ Initiatiefnemer	Vastleggen	Versterken	Verkennen
Samenleving	• Zelfredzaamheidsparticipatie • Medekernen • Initiatiefnemersparticipatie	• Dorpsraden en stadsraad • Samenwerkingsovereenkomsten	• Uitdaagrecht
Gemeente	• Adviesraden • Commissies • Formele Zienswijze	• Beleids- en projectparticipatie	• Burgerpanel
Gemeenteraad		• Burgerinitiatief • Spreekrecht bij raad	• Publieke gesprekken • Burgerberaad • Referendum

In het uitvoeringsprogramma werken we deze ambities verder uit en beschrijven we hoe we als gemeente Medemblik de participatie concreet en effectief vormgeven. In het volgende hoofdstuk lichten we toe hoe we deze volgende stap zetten.

8. Hoe brengen we dit in de praktijk?

Met deze participatievisie leggen we het fundament onder hoe we in de gemeente Medemblik omgaan met participatie. We weten wat we willen bereiken, welke rol dat van ons vraagt en welke participatieroutes we kunnen inzetten. Maar visie alleen is niet genoeg. Om participatie daadwerkelijk in de praktijk te brengen, werken we deze uitgangspunten verder uit.

8.1 Van visie naar uitvoeringsprogramma

De eerstvolgende stap is het maken van een uitvoeringsprogramma op basis van de uitvoeringsagenda in bijlage 2.

Het uitvoeringsprogramma is een overzicht dat beschrijft wanneer en hoe we participatieroutes verder onderzoeken, en wat daarvoor nodig is.

Elke participatieroute is anders en vraagt om maatwerk. Sommige routes kennen we al, andere willen we samen (verder) verkennen. De uitkomsten van die verkenningen komen in praktische handelingskaders. Daarin staat welke participatieroutes wel of niet passen bij een bepaald onderwerp of vraagstuk. Ook geven we aan hoe we participatieprocessen vormgeven, begeleiden en evalueren. Daarnaast beschrijven we wat de organisatie daarvoor nodig heeft, zoals ondersteuning, tijd en geld.

In gesprek met de samenleving

De richting die we in deze visie hebben gemaakt, willen we in de praktijk samen met onze omgeving verder inkleuren. Dat doen we al met het verder uit werken van het uitvoeringsprogramma. En waar passend ook bij het verder uitwerken van de participatieroutes.Participatie gaat immers over samenwerking, ook bij de manier waarop we het organiseren.

Daarom gaan we gerichte gesprekken voeren met partijen uit de samenleving. Zo zorgen we dat onze handelingskaders richting geven én herkenbaar zijn voor iedereen die ermee werkt of eraan bijdraagt.

8.2 Juridische vertaling in de participatieverordening

De op te stellen participatieverordening sluit aan op de participatievisie en het daaraan gekoppelde uitvoeringsprogramma en legt de belangrijkste uitgangspunten en spelregels juridisch vast. Zo zorgen we voor duidelijkheid en rechtszekerheid voor iedereen die met participatie te maken heeft.

8.3 Implementatie: van papier naar praktijk

Na het opstellen van de handelingskaders volgt de fase van implementatie. In deze fase zorgen we ervoor dat de (ver)nieuw(d)e werkwijzen rondom participatie daadwerkelijk onderdeel worden van onze dagelijkse praktijk. Dat betekent dat we de organisatie zo inrichten dat we effectief met de gekozen participatieroutes kunnen werken.

We bieden ondersteuning in de vorm van workshops, trainingen en tools, zodat ambtenaren, college en raad over voldoende kennis beschikken om participatie goed toe te passen. Daarnaast richten we werkprocessen in, ontwikkelen we hulpmiddelen en zorgen we voor interne afstemming. We werken daarmee toe naar een stevige, gedragen werkwijze waarin participatie een vanzelfsprekend onderdeel is van ons dagelijks handelen.

Bijlage 1
Wet- en regelgeving

Onderstaand een overzicht van de wetten waarin participatie is opgenomen.

Landelijke wet- en regelgeving participatie

Wet- en regelgeving	Verplichting/bepaling over participatie	Doel
Algemene wet bestuursrecht *(Afdeling 3.4 Awb, artikelen 3:15-3:17.)*	Bestuursorganen moeten belanghebbenden de mogelijkheid geven een formele zienswijze in te dienen op ontwerpbesluiten die ter inzage liggen.	Besluiten zorgvuldiger en democratisch sterker maken door belanghebbenden formeel de kans te geven hun mening te geven.
Omgevingswet *(Art. 16.55 e.v. en diverse artikelen in hoofdstuk 16)*	Initiatiefnemers zijn verplicht om belanghebbenden vroegtijdig te betrekken bij het opstellen van plannen en besluiten die gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving.	Betere besluitvorming over ruimtelijke plannen door het meenemen van lokale kennis, belangen en zorgen.
Wet versterking participatie op decentraal niveau *(Artikel 150 Gemeentewet)*	Gemeenten zijn verplicht om in een verordening vast te leggen hoe zij inwoners betrekken bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. Dit is een wetwijziging van de Gemeentewet.	De representatieve democratie versterken door inwoners invloed te geven op gemeentelijk beleid via vaste participatieprocedures.
Wet maatschappelijke ondersteuning – Wmo 2015 *Artikel 2.1.3 lid 3*	Gemeenten moeten cliënten, vertegenwoordigers en maatschappelijke partners betrekken bij beleidsontwikkeling.	Beleid ontwikkelen dat aansluit bij de leefwereld, behoeften en ervaringskennis van mensen die ondersteuning nodig hebben.
Jeugdwet *Artikel 2.10*	Gemeenten moeten ouders, jongeren, professionals en instellingen betrekken bij het opstellen van jeugdbeleid.	Beleid opstellen dat aansluit bij de ervaringen en context van gezinnen en professionals, zodat het effectiever en realistischer is in de praktijk.
Participatiewet *Artikel 47*	Gemeenten moeten cliënten(organisaties) betrekken bij beleid en uitvoering.	Zorgen dat beleid rond werk, inkomen en re-integratie realistisch, uitvoerbaar en ondersteunend is voor mensen in kwetsbare posities.
Wet publieke gezondheid – Wpg *Artikel 2 lid 5*	Gemeenten moeten maatschappelijke partners en inwoners betrekken bij lokaal gezondheidsbeleid.	Gezondheidsbeleid afstemmen op lokale omstandigheden, preventiebehoeften en leefgewoonten van inwoners.
Wet gemeentelijke schuldhulpverlening *Artikel 2 lid 3*	Gemeenten dienen bij het opstellen van schuldhulpbeleid maatschappelijke partners en inwoners te betrekken.	Beleid maken dat aansluit bij de praktijk van schuldenproblematiek en samenwerking in de keten, zodat het effectief helpt.
Wet inburgering *Artikel 2.6 en beleidsruimte*	Gemeenten moeten samenwerken met maatschappelijke partners; participatie van inburgeraars wordt aanbevolen.	Beleid beter laten aansluiten bij de behoeften en ervaringen van nieuwkomers en effectievere integratie bevorderen.
Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB/volwasseneneducatie) *Artikelen 8.1.1 en 8.1.4*	Gemeenten stemmen af met aanbieders van educatie; participatie van doelgroep en veld is wenselijk.	Inzicht krijgen in de leerbehoeften van volwassenen en passend educatieaanbod realiseren.
Waterwet / gemeentelijke watertaken *Zie Waterwet en Omgevingswet*	Formeel geen participatieplicht, maar participatie wordt toegepast via de Omgevingswet bij watergerelateerde projecten.	Inwoners betrekken bij het beleid voor waterbeheer en klimaatadaptatie, zodat plannen lokaal gedragen en effectief zijn.
Wet op de lijkbezorging (Wlb) *Geen expliciete bepaling*	Geen verplichte participatie, maar inspraak is gebruikelijk bij locatiekeuze of aanpassing begraafplaatsen.	Zorg voor eigenaarschap bij omwonenden en nabestaanden voor besluiten rond gemeentelijke begraafplaatsen.
Wet gemeenschappelijke regelingen – herziening Wijziging Wgr 2022, *artikel 8 e.v*	Decentrale overheden moeten de gemeenteraad en daarmee indirect inwoners beter betrekken bij regionale samenwerkingsverbanden.	Waarborgen dat regionaal beleid democratisch gelegitimeerd en afgestemd op lokale belangen wordt.

Lokale regelgeving participatie gemeente Medemblik

Wet- en regelgeving	Verplichting/bepaling over participatie	Doel
Verordening burgerinitiatief *Raadsbesluit 29 maart 2012*	Inwoners kunnen een onderwerp op de agenda van de raad plaatsen door een burgerinitiatief in te dienen. De raad besluit of het initiatief ontvankelijk is en in behandeling wordt genomen.	Inwoners invloed geven door zelf onderwerpen aan te dragen die politiek-bestuurlijk besproken moeten worden.
Inspraakverordening gemeente Medemblik *Vastgesteld door de raad 2011*	Regelt hoe inwoners, organisaties en bedrijven hun mening kunnen geven bij de voorbereiding van beleid en besluiten.	Bieden van een formeel kader om inwoners te betrekken bij beleidsontwikkeling en zo de kwaliteit en legitimiteit van besluiten te vergroten.
Stappenplan participatie Interne richtlijn gemeente Medemblik, *september 2016*	Bij beleidsvoorstellen moet expliciet aandacht zijn voor de manier waarop participatie plaatsvindt en welk niveau van de participatieladder wordt gehanteerd.	Zorgen voor meer consistentie en kwaliteit bij de inrichting van participatietrajecten.
Adviesrecht raad en verplichte participatie aangewezen buitenplanse omgevingsplan-activiteiten 2022 *Raadsbesluit september 2024*	Regelt voor welke buitenplanse omgevingsactiviteiten een uitgebreide procedure van toepassing is, en waarbij participatie verplicht is.	Borgen dat belanghebbenden betrokken zijn bij ruimtelijke planvorming waarvan de raad heeft aangegeven dat zij binden adviesrecht hebben [herziening voor raad 25 september en zonne weides?]
Samenwerkingsafspraken Jongerenadviesraad *Collegebesluit september 2025*	We betrekken de Jongerenadviesraad bij de thema's Jeugd, Wonen en Veiligheid	Betrokkenheid en inspraak van jongeren bij thema's die hen aangaan
Beleidsregels Activiteiten- en Kernenbudget *Collegebesluit februari 2014*	Verenigingen, stichtingen en inwoners kunnen financiële steun aanvragen voor initiatieven die bijdragen aan leefbaarheid en participatie.	Financieel ondersteunen van initiatieven vanuit de samenleving en zo overheidsparticipatie stimuleren.
Artikel 2 en 3 van de Verordening Adviesraad Sociaal Domein gemeente Medemblik 2015	Het college betrekt de adviesraad vroegtijdig bij beleidsvorming en uitvoering in het sociaal domein; de raad kan gevraagd en ongevraagd adviseren.	Cliënten en inwoners structureel invloed geven op beleid en uitvoering in het sociaal domein door middel van onafhankelijk advies.
Reglement van orde gemeenteraad	Inwoners hebben het recht om tijdens (commissie-) vergaderingen van de raad in te spreken over onderwerpen die op de agenda staan.	Inwoners rechtstreeks de mogelijkheid geven hun mening of aandachtspunten mee te geven aan de volksvertegenwoordigers.
Verordening op de raadscommissies gemeente Medemblik 2023 *Artikel 16*	Inwoners hebben spreekrecht tijdens vergaderingen van de raadscommissies over geagendeerde of niet geagendeerde (rondetafelgesprek) onderwerpen.	Inwoners direct de gelegenheid geven hun mening te delen met raadsleden voorafgaand aan de politieke behandeling.

Bijlage 2
Uitvoeringsagenda

Hieronder staat de uitvoeringsagenda uitgewerkt. Deze agenda is gebaseerd op hoofdstuk 7 van de visie waarin de ambities van elke participatieroute zijn opgenomen.

Algemeen:	Actie	Planning (start)
Verder uitwerken van de agenda in een uitvoeringsprogramma	Inzichtelijk maken van benodigde capaciteit; aanvraag voorjaarsnota	Q1 2026
Opstellen verordening	Onderstaande participatieroutes worden hierin opgenomen, voor zover daar besluitvorming over heeft plaatsgevonden	Eerste versie Q1 2027
De vastgelegde participatieroutes	Blijven werken aan de routes die al onderdeel vormen van onze werkprocessen. Uiteraard houden we oog voor de mogelijke ontwikkelingen hierin.	Continue
(verder) Ontwikkelen en verkennen participatieroutes		
Samenwerkings-overeenkomsten	Handelingskader opstellen, incl verbeteren communicatie en inzicht creëren in onze samenwerkingsovereenkomsten	Q2 2027
Dorpsraden en stadsraad	Opdracht in kaart brengen rollen en verwachtingen tussen dorps- en stadsraden en gemeente	Q3 2026
Beleids- en projectparticipatie	Ontwikkelen handelingskaders op basis van organisatieprogramma	1e helft 2026
Burgerinitiatief	Communicatie over en evt aanpassing van verordening (in samenwerking met de griffie)	Q3 2026
Spreekrecht bij de raad	Communicatie over en evt aanpassing van verordening (in samenwerking met de griffie)	Q3 2026
Uitdaagrecht (Prioriteit)	Opstellen handelingskader en opnemen in verordening; uitdaagrecht is wettelijk verplicht en maakt onderdeel uit van de op te stellen verordening	Q2 2026
Burgerpanel	Onderzoek naar effecten en randvoorwaarden	Q1 2027
Publieke gesprekken	Verdere uitwerking griffie in samenwerking met raad	Q2 2027
Burgerberaad	Onderzoeken effecten en randvoorwaarden (capaciteit en budget) eventueel samen met referendum oppakken	Start 2027
Referendum	Onderzoeken effecten en randvoorwaarden (capaciteit en budget) eventueel samen met burgerberaad oppakken	Start 2027

Voor de routes die we verder willen verder willen ontwikkelen en verkennen, is nader onderzoek nodig. Hiervoor hebben we op dit moment niet de benodigde kennis en capaciteit in huis. Dit betekent dat we hierin moeten investeren. Dit start met het verder uitwerken van deze agenda naar een realistisch uitvoeringsprogramma, daarin kunnen we ook beter inzichtelijk maken wat we nodig hebben.

Bovenstaande uitvoeringsagenda bespreken we met de samenleving en met elkaar stellen we vast in hoeverre zij betrokken willen zijn bij het (verder) ontwikkelen van de participatieroutes uit de agenda. Hierbij hanteren we de volgende stappen:

- **Waarom in gesprek:** Betrekken belanghebbenden over de participatieroutes van de gemeente Medemblik en wat dat betekent voor de samenwerking?
- **Waarover in gesprek:** Eerst delen we de participatievisie en geven we informatie over het proces. Vervolgens gaan we in gesprek: wat betekent deze participatievisie voor de afspraken/samenwerking met gemeente Medemblik?
- **Met wie in gesprek:** Interne collega's die betrokken zijn bij een bepaalde route. Groepen die in contact zijn met de gemeente vanuit een bepaalde rol. We leggen de focus op ervaringsdeskundigen.
- **Hoe in gesprek?** Zie hieronder bij gespreksvorm.

Eindresultaat	Participatievraag	Publieksgroepen	Gespreksvorm
Een realistisch uitvoeringsprogramma	Wat betekenen de participatieroutes uit de visie voor de afspraken/samenwerking met gemeente Medemblik?	Interne collega's	Nader te bepalen
		Dorpsraden/stadsraad	*Fysiek gesprek;* Aansluiten reguliere vergaderingen?
		Adviesraden: jongeren-adviesraad/ adviesraad Sociaal Domein	*Fysiek gesprek:* Aansluiten reguliere vergaderingen?
		Ondernemersfederatie	*Fysiek gesprek:* Aansluiten reguliere vergaderingen?
		Andere georganiseerde groepen op basis van de participatieroutes?	Nader in te vullen
		Geïnteresseerde inwoners	Nader in te vullen

Bijlage 3
Totstandkoming participatievisie

Het presidium heeft onderstaande planning 5 juni 2025 vastgesteld. Op basis van deze stappen hebben we de participatievisie opgesteld.

Stap	Onderwerp	Vorm	Planning
Stap 1. Ontwikkelen discussie-versie participatievisie	Eerst aanzet over doelen, rollen en instrumentarium	Afstemming met kernteam participatie	Juli/augustus 2025
Stap 2. In gesprek met bestuur	Inbreng discussieversie participatievisie + stappenplan betrekken samenleving	Themasessie raad Themasessie college	September 2025
Stap 3. In gesprek met management en ambtenaren	Inbreng discussieversie participatievisie	Werksessie	September 2025
Stap 4. Schrijven en opleveren concept participatievisie	Discussieversie aanpassen naar definitieve participatievisie + stappenplan betrekken samen-leving/ stakeholders in partici-patiebeleid	Schrijftijd en tussentijdse feedbacksessie	Oktober 2025
Stap 5. Besluitvorming	Besluitvorming op participatie-visie + stappenplan betrekken samenleving/ stakeholders in participatiebeleid	Besluitvorming raad	Januari 2026

Bijlage 4
Toelichting participatieroutes

Onderstaand geven we een korte uitleg van de 16 participatieroutes en omschrijven we de huidige status: sommige routes kennen we al goed, andere zijn in ontwikkeling of gaan we verkennen.

Participatieroutes voor samenleving als initiatiefnemer

1. Dorpsraden en stadsraad

Rol/functie: Overheidsparticipatie: Versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving

Omschrijving: Dorps- en stadsraden vertegenwoordigen de stem van het dorp of de stad en fungeren als vaste gesprekspartner voor de gemeente bij lokale vraagstukken. Zij signaleren wat er speelt in de gemeenschap, bundelen belangen en ideeën van inwoners en brengen die onder de aandacht van de gemeente. Daarmee dragen zij bij aan het versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving. Naast hun adviserende rol richting gemeente en raad, kunnen dorps- en stadsraden ook zelf initiatieven aandragen of ondersteunen, en zo de verbinding leggen tussen inwoners, maatschappelijke organisaties en het gemeentebestuur. In Medemblik gaat het om 12 dorpsraden en 1 stadsraad, die samen een breed netwerk vormen van lokale vertegenwoordiging en betrokkenheid.

Status en ambitie: Breed bekend en actief binnen de gemeente Medemblik; wordt versterkt door de samenwerking en afstemming met de gemeente duidelijker en effectiever te organiseren. Ingedeeld onder de ambitie versterken.

2. Initiatiefnemersparticipatie (onder de Omgevingswet)

Rol/functie: Overheidsparticipatie: Versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving

Omschrijving: houdt in dat private partijen, zoals projectontwikkelaars, corporaties of ondernemers, zelf het gesprek aangaan met de omgeving. Zij zijn verplicht om omwonenden en belanghebbenden vroegtijdig te betrekken, zodat belangen, wensen en zorgen in de planvorming worden meegenomen. De gemeente toetst of participatie passend is georganiseerd volgens de eigen richtlijnen en kan waar nodig randvoorwaarden stellen of aanvullende participatie organiseren. Dit gebeurt altijd in relatie tot een vergunningsaanvraag, waarbij de initiatiefnemer moet aantonen hoe de omgeving is betrokken en de gemeente beoordeelt of dit zorgvuldig is uitgevoerd.

Status en ambitie: Wettelijk verplicht onder de Omgevingswet en al in gebruik; wordt vastgelegd om participatie bij initiatieven eenduidig toe te passen en de kwaliteit te borgen. Ingedeeld onder de ambitie vastleggen.

Praktijkvoorbeeld:

Warm Medemblik is een groep enthousiaste vrijwilligers uit de gemeente die zijn opgeleid tot energiecoach. Zij geven inwoners en ondernemers praktische tips en adviezen om woningen en bedrijfspanden te verduurzamen. Zo dragen ze bij aan het behalen van de gemeentelijke klimaatdoelen. De gemeente ondersteunt dit initiatief actief, onder meer door zichtbare steun en een eigen plek op het platform www.duurzaammedemblik.nl.

Praktijkvoorbeeld: plan woningbouw Midwoud

Bij het plan voor woningbouw op het terrein van de voormalige Rabobank in Midwoud heeft de initiatiefnemer (een ontwikkelaar) omwonenden vooraf geïnformeerd en betrokken via een inloopavond. Hun zorgen over verkeer en zichtlijnen zijn meegenomen in de verdere uitwerking van het plan. De gemeente heeft dit participatieproces meegewogen in de vergunningverlening.

3. Zelfredzaamheidsparticipatie

Rol/functie: Overheidsparticipatie: Versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving

Omschrijving: Zelfredzaamheidsparticipatie betekent dat inwoners zelf verantwoordelijkheid nemen voor hun buurt of dorp, bijvoorbeeld door gezamenlijke activiteiten te organiseren, groen te onderhouden of sociale netwerken te versterken. Soms vragen zij daarbij steun van de gemeente in de vorm van geld, een locatie of praktische hulp. In Medemblik gebeurt dit bijvoorbeeld via het activiteiten- en kernenbudget, waarmee bewoners initiatieven zoals het opknappen van een speeltuin of het organiseren van een dorpsfeest mogelijk maken.

Status en ambitie: Komt op verschillende plekken in Medemblik voor en wordt al breed toegepast; wordt vastgelegd om de bestaande structuur te borgen en continuïteit te waarborgen. Ingedeeld onder de ambitie vastleggen.

4. Samenwerkingsovereenkomsten met lokale organisaties

Rol/functie: Overheidsparticipatie: Versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving

Omschrijving: Dit zijn afspraken tussen de gemeente Medemblik en maatschappelijke partners, zoals welzijnsorganisaties, woningcorporaties, scholen of zorgaanbieders, over structurele samenwerking en gezamenlijke doelen in een buurt, kern of wijk. In zulke overeenkomsten wordt vastgelegd hoe partijen elkaar aanvullen, wie welke rol oppakt en hoe de inzet van middelen wordt afgestemd. Voorbeelden zijn afspraken over leefbaarheid, armoedebestrijding, jeugdactiviteiten of ondersteuning van kwetsbare groepen. In Medemblik sluiten deze samenwerkingsovereenkomsten vaak aan bij de specifieke behoeften van dorpen en kernen, zodat maatwerk ontstaat in de manier waarop maatschappelijke organisaties samen met inwoners en gemeente werken aan een sterke en betrokken gemeenschap.

Status en ambitie: Worden geregeld toegepast, maar zijn niet overal actueel. Ingedeeld onder de ambitie versterken.

Praktijkvoorbeeld: opschoondag Opperdoes

In de kern Opperdoes organiseert een groep bewoners regelmatig een opschoondag in het dorp, waarbij ze samen zwerfafval opruimen, groen onderhouden en kleine voorzieningen opknappen. De gemeente ondersteunt dit met materialen en afvoer, maar het initiatief en de uitvoering liggen bij de bewoners zelf.

Praktijkvoorbeeld: behoud Bonifaciuskerk

De Protestantse Gemeente is eigenaar van het kerkgebouw en de gemeente Medemblik is eigenaar van de toren van de Bonifaciuskerk. Omdat beide partijen verantwoordelijkheden en belangen hebben bij het behoud van dit monument, hebben zij afspraken gemaakt over gezamenlijke inzet en samenwerking. In de overeenkomst staat hoe zij samen werken aan onderhoud, restauratie en verduurzaming van het gebouw, en hoe de exploitatie toekomstbestendig kan worden gemaakt. Zo worden kosten en verantwoordelijkheden gedeeld.

5. Medekernen

Rol/functie: Overheidsparticipatie: Versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving

Omschrijving: Medekernen.nl is het digitale dorpsplein van de gemeente Medemblik, waar inwoners, organisaties en ondernemers uit de 17 kernen elkaar ontmoeten en op de hoogte blijven van wat er speelt. Het platform biedt verschillende functies, zoals een nieuws- en agendapagina, een prikbord voor vraag en aanbod en een sociale kaart met lokale voorzieningen en initiatieven. Hiermee ondersteunt het niet alleen de uitwisseling van informatie, maar ook de onderlinge hulp en samenwerking binnen en tussen de kernen. Een belangrijke rol is weggelegd voor de buurtverbinders: zij zijn de aanspreekpunten in de dorpen, stimuleren het gebruik van Medekernen.nl en brengen inwoners actief met elkaar in contact. Zo versterkt het digitale dorpsplein de leefbaarheid, betrokkenheid en verbinding in de hele gemeente Medemblik.

Status en ambitie: Gelanceerd in juni 2024; het online platform functioneert als vaste route voor samenwerking tussen inwoners, verenigingen en buurtverbinders en wordt geborgd als structureel onderdeel van het participatielandschap. Ingedeeld onder de ambitie vastleggen.

6. Uitdaagrecht (Right to Challenge)

Rol/functie: Overheidsparticipatie: Versterken van initiatieven en betrokkenheid uit de samenleving

Omschrijving: Bij het uitdaagrecht mogen inwoners of organisaties een gemeentelijke taak of dienst daadwerkelijk overnemen als zij verwachten dit beter, goedkoper of innovatiever te kunnen uitvoeren. Daarmee verschuift de rol van de gemeente van uitvoerder naar beoordelaar, facilitator en toezichthouder.

In Medemblik kan het uitdaagrecht kansen bieden voor initiatieven die de leefbaarheid in de kernen versterken, zoals het beheer van groen, het organiseren van ontmoetingsactiviteiten of het runnen van een dorpsvoorziening. De gemeente stelt daarbij kaders vast en toetst of een voorstel haalbaar, verantwoord en gedragen is. Wanneer een initiatief wordt toegewezen, ondersteunt de gemeente waar nodig met kennis, begeleiding of middelen en houdt zij toezicht op de uitvoering. Op die manier ontstaat ruimte voor inwoners en organisaties om eigenaarschap te nemen, terwijl de gemeente de kwaliteit en continuïteit bewaakt.

Status en ambitie: Nog niet actief in Medemblik, maar wettelijk mogelijk onder de Wet Versterking participatie op decentraal niveau; wordt verkend om te bepalen hoe het Uitdaagrecht lokaal kan worden vormgegeven en opgenomen in de participatieverordening vóór 1 januari 2027. Ingedeeld onder de ambitie verkennen.

Praktijkvoorbeeld: World Cleanup Day

Via Medekernen.nl organiseerden inwoners de World Cleanup Day. Het platform bracht buurtbewoners bij elkaar, bood ruimte om oproepen te plaatsen en praktische informatie te delen, en maakte zo het bereik groter dan via mond-tot-mond alleen. Op de dag zelf werkten jong en oud samen aan een schone leefomgeving, ondersteund door materialen en afvalinzameling vanuit de gemeente. Het resultaat was een schonere openbare ruimte, én meer verbinding en eigenaarschap in de buurt.

Illustratief voorbeeld: beheer park

Inwoners van een kern in Medemblik nemen via het uitdaagrecht het beheer van een park over. Zij organiseren het groenonderhoud en buurtactiviteiten samen met vrijwilligers en lokale ondernemers. De gemeente toetst het plan op haalbaarheid en kwaliteit, ondersteunt waar nodig en houdt toezicht. Zo sluit het parkbeheer beter aan bij lokale wensen en groeit het eigenaarschap van inwoners.

Participatieroutes voor gemeente (college van B&W) als initiatiefnemer

7. Beleids- en projectparticipatie

Rol/functie: Burgerparticipatie: Verbeteren van beleid en besluitvorming

Omschrijving: Beleid- en projectparticipatie betekent dat inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties meedenken en meedoen bij de voorbereiding, uitwerking en soms ook de uitvoering van gemeentelijk beleid en projecten. Het gaat om onderwerpen die direct invloed hebben op de leefomgeving of de voorzieningen in de gemeente. In Medemblik gebeurt dit bijvoorbeeld bij de ontwikkeling van een integraal huisvestingsplan, de inrichting van dorps- en stadscentra, verkeers- en groenplannen of bij grote bouw- en herstructureringsprojecten.

Status en ambitie: Actief toegepast en kan worden versterkt door participatie consistenter te organiseren en structureel terug te koppelen aan betrokkenen. Ingedeeld onder de ambitie versterken.

8. Formele zienswijze

Rol/functie: Burgerparticipatie: verbeteren van beleid en besluitvorming

Omschrijving: Formele inspraak betekent dat inwoners, organisaties en andere belanghebbenden de mogelijkheid hebben om officieel hun mening te geven over beleidsvoornemens of besluiten van de gemeente. Dit gebeurt vaak in het kader van wettelijke procedures, zoals bij een ontwerpbestemmingsplan, een omgevingsvergunning of nieuw beleid waarvoor inspraak verplicht is. Het voorstel wordt dan gedurende een bepaalde periode ter inzage gelegd (meestal zes weken), zodat belanghebbenden de stukken kunnen bekijken en een zienswijze kunnen indienen. De gemeente is verplicht deze zienswijzen te betrekken bij de besluitvorming en erop te reageren, bijvoorbeeld door het plan aan te passen of gemotiveerd te onderbouwen waarom dat niet gebeurt.

Status en ambitie: Wettelijk verankerd en toegepast waar nodig; vormt een vaste procedure waarbij het belangrijk is dat inwoners goed geïnformeerd zijn over het proces en de betekenis van hun inbreng. Ingedeeld onder de ambitie vastleggen.

Praktijkvoorbeeld: participatieavond woningbouw De Zeehoek en De Tegel

Voor de ontwikkeling van twee nieuwe woningbouwlocaties met een gemeentelijke grondpositie organiseerde de gemeente een participatieavond. Omwonenden en andere belanghebbenden konden reageren op de eerste schetsen en hun aandachtspunten meegeven. Deze input wordt meegenomen om de kaderstellende notitie te verbeteren.

Praktijkvoorbeeld: Bestemmingsplan Middenweg (Andijk)

Het ontwerpbestemmingsplan Middenweg 62 lag van 14 juli tot 26 augustus 2023 zes weken ter inzage. Gedurende die periode konden inwoners en belanghebbenden hun zienswijzen indienen. Er kwamen zeven zienswijzen binnen over onderwerpen als dorpskarakter, omvang van het complex, uitstraling en parkeerdruk. De gemeente Medemblik heeft deze reacties in een reactienota verwerkt, met motiveringen en waar nodig aanpassingen ten opzichte van het oorspronkelijke plan.

9. Adviesraden

Rol/functie: Burgerparticipatie: verbeteren van beleid en besluitvorming

Omschrijving: Medemblik kent twee actieve adviesraden die het college gevraagd en ongevraagd adviseren: de Jongerenadviesraad (in ontwikkeling) en de Adviesraad Sociaal Domein. Deze raden bestaan uit inwoners en ervaringsdeskundigen die vanuit hun perspectief bijdragen aan beter beleid en uitvoering.

De Jongerenadviesraad brengt de stem van jongeren in bij onderwerpen die hen direct raken, zoals onderwijs, vrijetijdsbesteding, wonen en mentale gezondheid. Jongeren denken mee over plannen, signaleren wat er leeft in hun leefwereld en adviseren het college hierover. Door hun betrokkenheid sluit beleid beter aan bij de behoeften en ideeën van jongeren in de gemeente.

De Adviesraad Sociaal Domein bestaat uit inwoners en vertegenwoordigers met ervaring in zorg, jeugd, werk en inkomen. Zij beoordelen beleidsplannen, geven advies over de uitvoering van regelingen en brengen knelpunten of kansen uit de praktijk onder de aandacht van het college. Hun adviezen zijn niet bindend, maar worden door het college gemotiveerd meegenomen in besluitvorming.

Beide adviesraden kunnen daarnaast een rol spelen bij project- of beleidsparticipatie. De gemeente kan hen vroegtijdig betrekken bij werksessies of ontwerptrajecten, zodat hun signalen en adviezen onderdeel worden van het participatieproces.

Status en ambitie: Actief en ingebed in de beleidspraktijk; formeel ingesteld en onderdeel van de organisatie, aandacht voor nog beter benutten in beleid en besluitvorming. Ingedeeld onder de ambitie vastleggen.

Praktijkvoorbeeld:
herijking minimabeleid

Bij de herijking van het minimabeleid dacht de Adviesraad Sociaal Domein mee vanuit de ervaring van inwoners met een laag inkomen. Zij adviseerden over toegankelijkheid van regelingen, eenvoudige procedures en het wegnemen van drempels. Hun inbreng hielp om het beleid beter te laten aansluiten op de praktijk en de behoeften van de doelgroep.

10. Commissies

Rol/functie: Burgerparticipatie: verbeteren van beleid en besluitvorming

Omschrijving: Binnen de gemeente Medemblik zijn er verschillende commissies die het college ondersteunen met deskundigheid en advies.

Straatnamencommissie (in oprichting) bestaat uit inwoners met kennis van de lokale geschiedenis en gemeenschap. Zij adviseren het college bij de naamgeving van nieuwe straten, pleinen en buurten. Daarbij kijken ze naar herkenbaarheid, historische of culturele betekenis en praktische bruikbaarheid. Het college neemt de uiteindelijke beslissing, maar benut het advies van de commissie om namen zorgvuldig en in overleg te kiezen.

Daarnaast is er de regionale Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit (Mooi Noord-Holland). Deze onafhankelijke commissie van architecten, stedenbouwkundigen en landschapsdeskundigen toetst plannen en projecten aan de ruimtelijke kwaliteit van de omgeving. Zij beoordelen bijvoorbeeld bouwplannen, uitbreidingen of herontwikkelingen, en geven advies over architectuur, stedenbouwkundige inpassing en landschappelijke samenhang. Hun oordeel is adviserend, maar speelt een belangrijke rol bij de beoordeling van vergunningaanvragen en de bewaking van de ruimtelijke kwaliteit in Medemblik en de regio.

Status en ambitie: Actief ingezet binnen de beleidsuitvoering; commissies zijn formeel ingericht en hebben een vaste plek in de organisatie, Ingedeeld onder de ambitie vastleggen.

Praktijkvoorbeeld:
advies beschermd dorpsgezicht Twisk

Bij de herinrichting van het beschermd dorpsgezicht in Twisk adviseerde de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit dat ook de zijgevels aan de Dorpsweg als voorgevels moeten worden behandeld. Omdat veel huizen dwars op de weg staan, zijn juist deze gevels beeldbepalend. Zo wordt het historische karakter van het dorp beter behouden.

Participatieroutes voor gemeenteraad als initiatiefnemer

11. Burgerpanel

Rol/functie: Burgerparticipatie: verbeteren van beleid en besluitvorming

Omschrijving: Een digitaal burgerpanel bestaat uit een groep inwoners die zich hebben aangemeld om regelmatig hun mening te geven over maatschappelijke thema's en beleidsvragen. De gemeente stuurt enquêtes of korte vragenlijsten per e-mail of via een online platform, zodat inwoners laagdrempelig en op hun eigen moment kunnen reageren. Door een groot en representatief panel samen te stellen, krijgt de gemeente snel en betrouwbaar inzicht in wat er leeft in de samenleving. De uitkomsten worden gebruikt als waardevolle input voor beleid, projecten en besluitvorming.

Status en ambitie verkennen: De gemeenteraad wil onderzoeken of dit past bij Medemblik. Ingedeeld onder de ambitie verkennen.

12. Burgerinitiatief

Rol/functie: Politieke participatie: Versterken van politiek bewustzijn en betrokkenheid

Omschrijving: Een burgerinitiatief geeft inwoners de mogelijkheid om zelf een onderwerp op de agenda van de gemeenteraad te zetten. In Medemblik moeten initiatiefnemers daarvoor minimaal 29 handtekeningen verzamelen van inwoners of mensen die in de gemeente werken (14 jaar en ouder). Het voorstel moet betrekking hebben op een onderwerp waar de raad bevoegd over is en voldoende draagvlak laten zien. Als het initiatief wordt toegelaten, bespreekt de raad het voorstel en kan dit leiden tot een besluit, opdracht of verdere uitwerking.

Status en ambitie: Juridisch mogelijk sinds 2012, maar nog weinig bekend; wordt versterkt door meer uitleg en begeleiding voor initiatiefnemers te bieden. Ingedeeld onder de ambitie versterken.

Illustratief voorbeeld:
mening over afvalscheiding

De gemeente vraagt via een burgerpanel inwoners om hun mening over onderwerpen zoals afvalscheiding en inzamelfrequentie. Uit de reacties komen zowel wensen als zorgen naar voren, die inzicht geven in wat inwoners belangrijk vinden. Deze input helpt de gemeente om keuzes beter af te wegen en beleid duidelijker toe te lichten.

Praktijkvoorbeeld:
Ontwikkelcombinatie De Zeehoek (Wervershoof)

De Dorpsraad Wervershoof startte samen met inwoners, zwembad De Zeehoek, Woningstichting Het Grootslag, projectontwikkelaar Ooms en de lokale VVD een burgerinitiatief om het plan Ontwikkelcombinatie De Zeehoek te onderzoeken. Voor dit initiatief zijn ruim 415 handtekeningen opgehaald waardoor het voorstel op de agenda van de gemeenteraad kwam.

13. Publieke gesprekken met raad of college

Rol/functie: Politieke participatie: Versterken van politiek bewustzijn en betrokkenheid

Omschrijving: Inwoners gaan rechtstreeks in gesprek met raadsleden en bestuurders over maatschappelijke thema's en beleidskeuzes. Dit gebeurt in openbare bijeenkomsten zoals dorpsgesprekken of themabijeenkomsten. Wat deze gesprekken kenmerkt, is de directe ontmoeting: inwoners spreken zelf met degenen die besluiten nemen, zonder tussenlaag van ambtelijke organisatie. Zo krijgen inwoners direct invloed en ervaren raadsleden en bestuurders wat er leeft in de samenleving.

Status en ambitie: Nieuwe route om inwoners in gesprek te brengen over maatschappelijke thema's. De gemeente wil ervaring opdoen en leren wat werkt. Ingedeeld onder ambitie verkennen.

Praktijkvoorbeeld:
bestuur – politieke participatie

Politieke Cafés in de kernen. In de kernen zijn inwoners intensief betrokken bij kernvisies en leefbaarheidstrajecten. De dorpsraad Andijk organiseerde in 2018 een Politiek Café waar fracties en inwoners direct met elkaar in gesprek gingen.

14. Spreekrecht bij de raad

Rol/functie: Politieke participatie: Versterken van politiek bewustzijn en betrokkenheid

Omschrijving: Het spreekrecht geeft inwoners de kans om tijdens een commissievergadering hun mening te geven over voorstellen of beleidsvoornemens, nog voordat de raad een besluit neemt. Ook kunnen zij onderwerpen aandragen die niet op de agenda staan, zolang deze binnen de bevoegdheden van de raad vallen. Inspreken kan niet over persoonlijke kwesties of zaken die al bij de rechter liggen. Inwoners melden zich vooraf aan bij de griffie en krijgen enkele minuten spreektijd. Hun inbreng wordt meegenomen in de beraadslagingen en kan leiden tot vervolgvragen of agendering. Zo is het inspreekrecht een laagdrempelige manier om invloed uit te oefenen op de lokale politiek.

Status en ambitie: Juridisch verankerd in het Reglement van orde en al in gebruik. De route wordt versterkt om het inspreekproces duidelijker en waardevoller te maken. Ingedeeld onder de ambitie versterken.

Praktijkvoorbeeld:
bezorgde bewoners spreken bij raadscommissie

Tijdens een raadscommissie maakten inwoners gebruik van het spreekrecht om hun zorgen en ideeën rechtstreeks met de politiek te delen. Zo werd ingesproken over de permanente bewoning van recreatiewoningen en over de inrichting van gehandicaptenparkeerplaatsen, met aandacht toegankelijkheid. De bijdragen zijn als stukken toegevoegd aan de vergadering en door de commissie meegenomen in de beraadslagingen.

15. Burgerberaad

Rol/functie: Politieke participatie: Versterken van politiek bewustzijn en betrokkenheid

Omschrijving: Een burgerberaad is een vorm van participatie waarbij een gelote groep inwoners samen een maatschappelijk vraagstuk onderzoekt. Door middel van loting ontstaat een groep die een goede afspiegeling vormt van de samenleving, met een mix van leeftijden, achtergronden en opvattingen. Deze inwoners krijgen informatie van experts en belanghebbenden, gaan met elkaar in gesprek en formuleren na een serie bijeenkomsten aanbevelingen of voorstellen.

Status en ambitie: Nog niet toegepast in Medemblik. De route wordt verkend als mogelijkheid om inwoners samen toekomstvragen te laten bespreken. Ingedeeld onder de ambitie verkennen.

Praktijkvoorbeeld:
G1000 in gemeente Schagen

In 2024 organiseerde Schagen het G1000-burgerberaad waarbij via loting zo'n 320 inwoners samenwerkten aan de vraag: "Hoe ziet een leefbare gemeente er in de toekomst uit?" In meerdere bijeenkomsten ontwikkelden zij voorstellen die werden vastgelegd in een Burgerakkoord. Dit akkoord is aangeboden aan de gemeenteraad, die toezegde met de aanbevelingen aan de slag te gaan.

16. Referendum

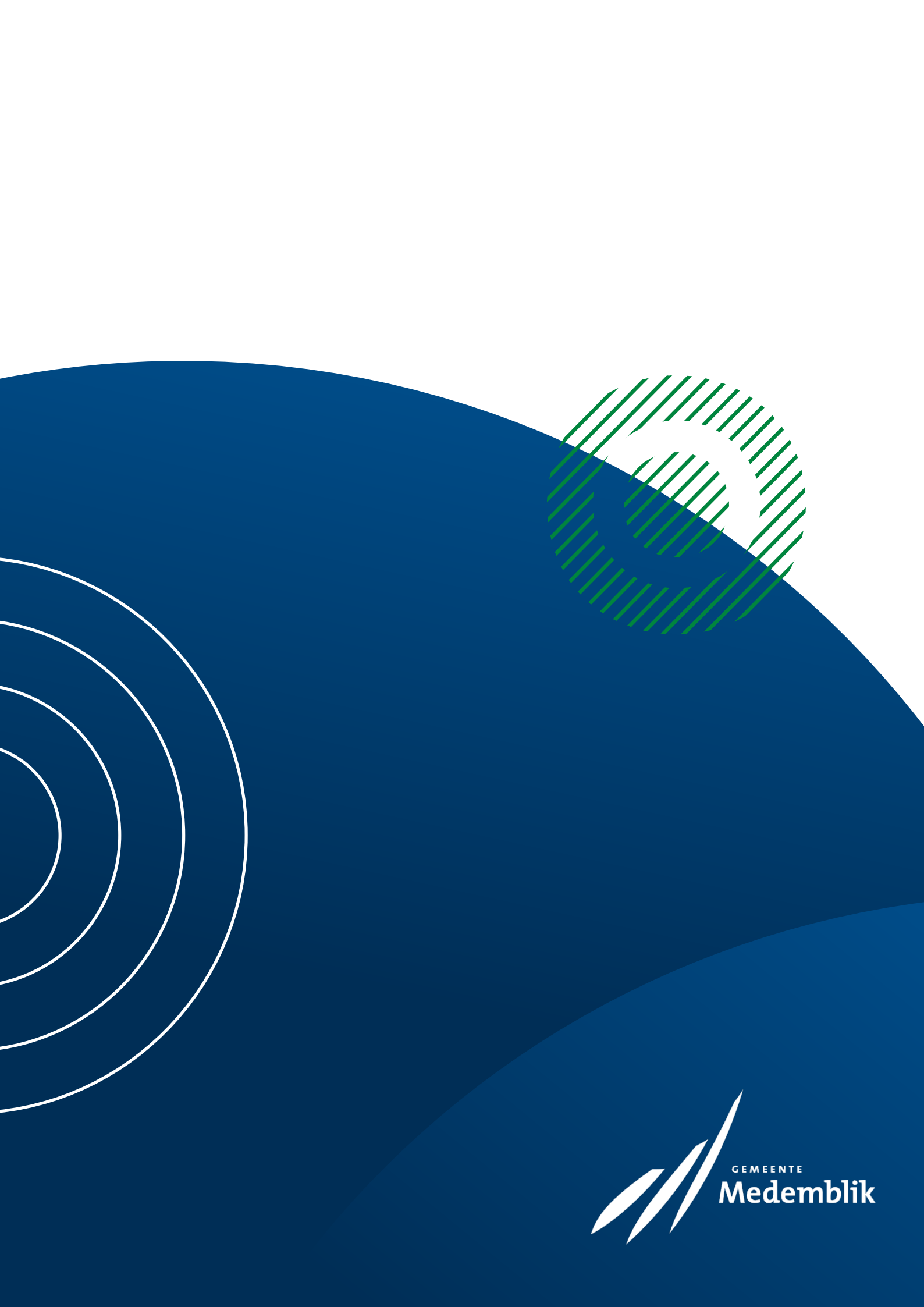
Rol/functie: Politieke participatie: Versterken van politiek bewustzijn en betrokkenheid

Omschrijving: Bij een referendum of volksraadpleging spreken inwoners zich via een stemming uit over een concreet voorstel of richtinggevend onderwerp. Het kan gaan om een bindend referendum, waarbij de uitslag direct wordt overgenomen, of een raadgevend referendum, waarbij de uitslag als zwaarwegend advies dient voor de gemeenteraad. In beide gevallen wordt de hele gemeenschap betrokken bij een belangrijke keuze, wat de legitimiteit en het draagvlak van besluiten kan vergroten.

Status en ambitie: Nog niet toegepast in Medemblik. De gemeente verkent eerst of en hoe een referendum past binnen de lokale democratie. Ingedeeld onder de ambitie verkennen.

Illustratief voorbeeld:
referendum over betaald parkeren

In een gemeente werd een referendum gehouden over de invoering van betaald parkeren. Inwoners mochten zich rechtstreeks uitspreken over dit voorstel. Een meerderheid stemde tegen, waarna de invoering werd uitgesteld en aangepast.

GEMEENTE
Medemblik